

LÆSNING OG SKOLEINTRA

2009

Søndervangskolen Hammel

Evalueringsrapport af skoleudviklingsprojekt
omkring læsning og læseredskaber i SkoleIntra

Læsning og SkoleIntra

OM LÆSNING OG LÆSEREDSKABER I SKOLEINTRA

Indhold

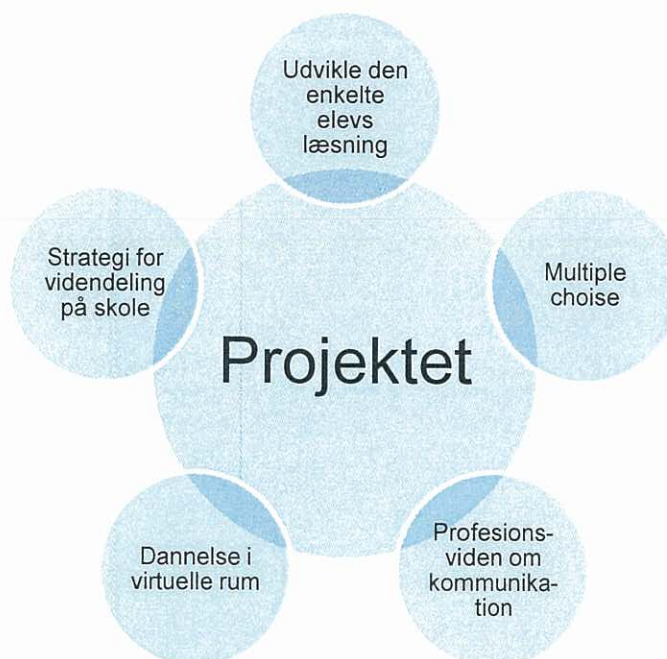
1. INDLEDNING.....	2
2. PROJEKTRAMMEN.....	2
3. VÆGTNING AF PROJEKTETS ELEMENTER.....	3
4. KONKRETE TILTAG.....	3
5. ERFARINGER	5
Læseugen.....	5
ElevIntra.....	6
Inspiration og videndeling i LærerIntra.....	6
Videoinstruktioner for lærere og elever	6
Mobil boganmeldelse	6
Blog om litteratur på nettet.....	7
Eleven som konsument og producent på nettet.....	7
6. REDSKABERNE I SKOLEINTRA	8
7. PROBLEMATISERING	8
8. EVALUERING OG VIDERE UDVIKLING	9
9. INSPIRATION OG DOKUMENTATION.....	11
Læsekontrakt	11
Boganmeldelse.....	11
Multiple choice.....	12
Mobile boganmeldelser	12
Læsediplom	13
Videoinstruktioner til lærere og elever	13
Litteratur-blog om Tifanfaya.....	14

Link til Inklusionsrapport	14
Link til Bent B. publikation	15

1. INDLEDNING

Søndervangskolen arbejdede i skoleåret 2007/08 med et udviklingsprojekt støttet af skolebiblioteksstyrelsen om inklusion af læse- og skriveusikre elever i normalundervisningen ved hjælp af it. Erfaringerne herfra er bl.a. beskrevet i skolens evalueringsrapport "[Inklusion og it-støtte i undervisningen](#)" samt i Bent B. Andresens publikation "[Den lyttende læser](#)". Projektet inspirerede os til et nyt udviklingsarbejde for skoleåret 2008/09 – denne gang med fokus på læsning generelt og brug af redskaber i SkoleIntra som støtte for læsningen. Projektet er støttet af midler fra Skolebiblioteksstyrelsen, og vores erfaringer er samlet i denne evalueringsrapport.

2. PROJEKTRAMMEN

Forud for ansøgningen havde vi formuleret disse tanker omkring udviklingsarbejdet med "Læsning og SkoleIntra":

Vi vil søge at afdække og udvikle metoder, der kan styrke en individualiseret udvikling for den enkelte elevs læsning ved inddragelse af ElevIntra.

Vi ønsker at udvikle en professionsviden om god kommunikation lærerne imellem, opbygge fælles viden og begrebsbrug om kommunikation og læsning, samt søge mod en strategi for videndeling på skolen.

Kommunikation, samarbejde og videndeling i forhold til web 2.0 regi er centralt for projektet. Web 2.0 giver nye mulige redskaber og arbejdsmetoder, men der er også brug for fokus på etik og sociale relationer – elevens dannelse i virtuelle rum.

Det er vores mål at producere et antal multiple-choice tests til brug på mellemtrinnet (både skøn- og faglitteratur).

3. VÆGTNING AF PROJEKTETS ELEMENTER

I projektets indledende fase blev det hurtigt klart, at vi ud fra såvel tekniske som pædagogiske vilkår havde behov for at justere projektrammen og lave en tydelig vægtning i forhold til de enkelte elementer:

Vi ønskede at opkvalificere skolens fokus på læsning generelt og ikke kun på mellemtrinnet, så de tiltag vi satte i gang skulle spredes ud over hele skoleforløbet.

Vi har en helhedsorienteret tilgang til læsning og søgte et bredt spekter af redskaber til at udvikle den enkelte elevs læsning. Et af disse redskaber kunne være multiple-choice, men vi ønskede også at inddrage ElevIntra som både styringsredskab og evalueringsredskab for elever, lærere og forældre.

Vi søgte at bane vej for kulturel forankring i institutionen – at skabe traditioner for fokus på læsning, opbygge fælles sprog, fælles viden og rum for didaktiske diskussioner om læsning

4. KONKRETE TILTAG

Det fælles fokus omkring læsning skulle etableres omkring en læseuge for hele skolen i uge 47. En arbejdsgruppe blev nedsat, som gik i gang med at planlægge ugen, og gav input og idéer om indhold videre til hele lærergruppen. Vi etablerede en fysisk opslagstavle på lærerværelset, hvor lærerne kunne formidle idéer til hinanden

og arbejdsgruppen udsendte dagens læseugetip på opslagstavlen i LærerIntra i ca. en måned.

Det var vigtigt at det enkelte team – og den enkelte lærer – fik ejerskab for læseugen, og vi valgte derfor at lade planlægningen og organiseringen ske i teamet.

Arbejdsgruppen og Pædagogisk Servicecenter havde en række "tilbud", som teamene kunne benytte sig af: bundne opgaver, forfatterbesøg, aktiviteter på biblioteket, læseløb mv.

Det var ligeledes vigtigt at både lærere, elever og forældre var informerede om ugen og dens tiltag. Der skulle aflyses timer, ændres skema, læses mere hjemme i løbet af ugen, og vi lavede derfor en række konkurrencer via Elev- og LærerIntras beskedsystem, som skulle få alle til at fokusere på ugen.

Vi ville finde en måde at videndele på og give alle lærere mulighed for at benytte de forskellige opgaver og programmuligheder uanset faglig eller it-teknisk niveau. Derfor producerede Pædagogisk Servicecenter en række instruktionsvideoer til lærerne om de forskellige opgaver eller funktioner i ElevIntra, som kan støtte læseudviklingen. Der blev ligeledes produceret instruktionsvideoer, som lærerne kunne bruge i forhold til eleverne.

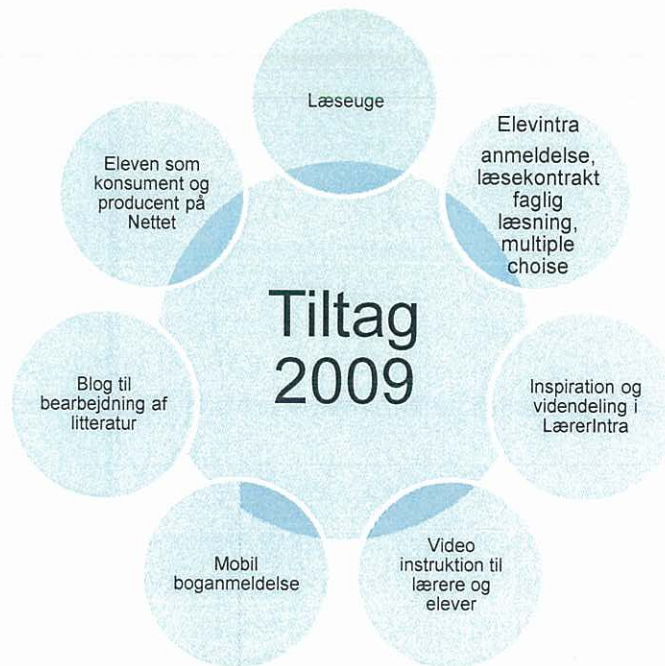
- Video om forside-opgaven
- Video om multiple-choice i LærerIntra
- Video om multiple-choice i ElevIntra
- Video om mobil boganmeldelser
- Video og Læseredskaber i ElevIntra

I ElevIntra introducerede vi Læsekontrakter, Boganmeldelser, Faglig læsning og Multiple-choice. Det var vores mål at eleverne både skulle se sig selv som konsumenter og producenter af opgaver på nettet, og vi valgte derfor, at eleverne på mellemtrinnet efter læsning af diverse faglitteratur skulle udarbejde multiple-choice tests, som kunne bruges af andre elever.

En del elever kan godt motiveres til at læse, men er ofte meget træge omkring refleksion og formidling af det læste. For nogle er det en kamp at skrive en boganmeldelse. Vi søgte efter et alternativ til ElevIntras skriftlige boganmeldelse, og lod derfor eleverne lave boganmeldelser på deres mobiltelefoner. Anmeldelserne

skulle placeres i en database, så de kunne søge efter anmeldelserne og blive inspireret af kammeraternes bogvalg. Eleverne skulle derfor lære at tagge deres anmeldelse, når den blev placeret i databasen.

Vi ledte efter muligheder for elevers kommunikation om bøger udenfor klasserummet og søgte dertil også muligheder uden for SkoleIntra. En enkelt klasse gjorde forsøg med litteraturbearbejdning i en blog på nettet i et [LiveSpace](#).

5. ERFARINGER

Læseugen

Det gav skolen et stort løft i forhold til fokus på og didaktiske diskussioner omkring læsning, at vi valgte at lade hele skolen være med i læseugen. Der var mange gode idéer i de forskellige teams, og der blev læst på mange finurlige måder. Eksempelvis drog en del af de større elever som en slags læseambassadører ned og læste for de mindste elever. Lignende samarbejde omkring opgaven sporede i lærergruppen, hvor de enkelte læreres kompetencer søgtes udnyttet bedst muligt. I efterfølgende evaluering på Pædagogisk Råd blev læseugen foreslået som en fast tilbagevendende tradition for hele skolen, så vi vedvarende havde dette rum for fælles didaktisk fokus på læseområdet.

ElevIntra

Generelt var der mange klasser, der allerede med succes anvendte læsekontrakter og boganmeldelser i ElevIntra. Det største udviklingsmæssige fokus var derfor omkring elevernes produktion af Multiple-choice test til brug for hinanden i forhold til faglig læsning. Desværre havde vi massive problemer med SkoleIntra netop i uge 47, og eleverne oplevede gentagne gange, at deres arbejde forsvandt, når de blev "smidt af" systemet. Vi endte dermed uden det antal elevproducerede tests, som vi havde planlagt, og eleverne kunne heller ikke prøve at bruge andre elevers test.

Inspiration og videndeling i LærerIntra

At dele viden kan være en svær sag. I Intra ser vi meget viden "opbevaret" i samlemapperne uden de nogensinde "deles" af nogen. Vi forsøgte os derfor med brug af opslagstavlen til små daglige tips og idéer. Udbyttet af dette er tvivlsomt. For nogen kunne enkelte tips bruges, for mange oplevedes dette bombardement som "spam". En masse informationer hele tiden, som ikke er rettet mod nogen bestemt og derfor slet ikke læses. Vores erfaring er, at videndeling kræver deltagelse og behov, og at videreformidling kræver en mere målrettet indsats fra afsenderen rettet direkte mod den enkelte modtager.

Videoinstruktioner for lærere og elever

En del lærere brugte videoinstruktionerne i klasserne, når de skulle i gang med en opgave, men mange havde ikke set dem. Det er balancegang at producere informative og kortfattede videoer. De må generelt ikke vare mere end 2 minutter, og igen må der være tydelig fokus på målgruppen. Videoer kan produceres med henblik på inspiration og fremvisning af muligheder eller som deciderede tastevejledninger, og det er nødvendigt at signalere, hvad en video indeholder allerede fra starten af optagelsen. Hvis en skole vil producere lignende videoer, er det hensigtsmæssigt at lægge dem i et fælles videoarkiv, så lærerne her kan trække på og bruge hinandens arbejde.

Mobil boganmeldelse

Der er mange fordele ved at lade eleverne formidle deres læsning via videooptagelser med mobiltelefonen. Dels er det for mange nemmere end at skrive, dels finder de det motiverende. Men derudover får eleven også mulighed for øget mundtlighed - og til

at høre sig selv, vurdere optagelsen og tage den om igen – altså en form for selvevaluering. Der kan lægges mange vinkler ind i den evaluering: Ordvalg, sammenhængende genfortælling, lydstyrke, øjenkontakt, ro, overskud mv. Der bliver mulighed for at fokusere på ”den samlede formidling”, og give eleven et billede på sin egen tydelighed.

Blog om litteratur på nettet

Bloggen er et godt værktøj til bearbejdning af litteratur. Eleverne kan diskutere problemstillinger og redegøre for elementer i en roman, og diskussionen behøver ikke foregå i klasserummet. Eleverne kan diskutere hjemmefra, og der er mulighed for tænkepauser, genlæsning og nye input, så de i højere grad kan arbejde asynkront med deres litteraturdiskussioner. Der findes mange forskellige blog-muligheder. Vi har i dette projekt ikke forholdt os til fordele og ulemper, blot tilfældigt valgt et LiveSpace, som ramme for vores blog-aktiviteter. Dog var vi opmærksomme på at lyd-, billede- og videofiler gerne skulle kunne præsenteres i bloggen, så eleverne kan præsentrere deres tanker og idéer via mange medier.

Eleven som konsument og producent på nettet

Tanken om at eleverne i læseugen skulle producere multiple-choice test og mobile boganmeldelser, som skulle ses og bruges af andre, gav os mulighed for at arbejde med afsender/modtager-forhold. Hvad vil jeg lægge navn til, når det skal offentliggøres? Hvem kan bruge det her til noget? Vi var også nødt til at tale om søgbarhed og kunsten at ”tagge”, samt overveje hvordan vi overhovedet distribuerede test og videoer videre. Sidstnævnte sag er ikke helt uproblematisk, for i hvor stort omfang ønsker vi at fremvise elevernes arbejde. Inden for skolens mure? Hjem til forældrene? Bedsteforældre? På U-tube? Det var desværre ikke muligt at bruge Elev- og ForældreIntra, da dette system ikke kan håndtere lyd- og videofiler. Vi forsøgte at få en aftale med UniC om en database i ”uni-tube”, men det lykkedes ikke. Vi strikkede derfor selv en database sammen til brug på vores lokale net, men derved forsvandt muligheden for at nå en del af de potentielle modtagere. Samtidig er det værd at have for øje, om det distribuerede også har en reel værdi for modtagerne – om læringen ikke består i at producere – frem for i at distribuere. Offentliggørelsen har nok mere værdi i forhold til motivation og engagement i opgaven.

6. REDSKABERNE I SKOLEINTRA

Som en del af udviklingsarbejdet ønskede vi at afdække hvilke muligheder ElevIntra rummede i forhold til støtteværktøjer for den enkelte elevs læsning. Det har vi skitseret i dette skema:

Menupunkt	Funktion	Anvendes til
Undervisning	Læsekontrakt	Styring og kontrol, fastsættelse af mængdemæssige delmål for læsningen
	Anmeldelser	Formidling og dokumentation af læseforståelse, fokus på modtagerforhold, respons via kommentarfunktion
	Bogkassen	Kontrol af læseforståelse og evaluering
	Multiple-choice	Kontrol af læseforståelse og evaluering
	Tip en tekst	Hjælp til forforståelse og arbejdet med kvalificerede gæt, støtte til udvikling læsekompetence i forhold til genre, støtte til to-sprogede elever
	Gæt et ord	Tilegnelse af nye ord og begreber, opøvelse i at være en aktiv læser
Eleven	Elevlog	Elevens egen dokumentation for læseudvikling – kan ses fra mange vinkler: kvantitet og kvalitet, bredde, kompetencer. Elevens styringsredskab i forhold til egne læringsmål

7. PROBLEMATISERING

I forhold til projektets opdrag skulle vi som skole producere et antal multiple-choice tests til brug i forhold til læsningen på mellemtrinnet. Undervejs i planlægningen fandt vi det uinteressant, at vi som lærergruppe skulle "sætte strøm til" De små fagbøgers kopimapper eller Dingobøgernes ditto. Vi så heller ikke meget udvikling i blot at lave en ekstra lokal afdeling af Bogkassen, som i forvejen rummer en del lignende test til alderstrinnet og allerede er en del af ElevIntra. Derfor valgte vi at fokusere på elevens som producent. Det kan, som før nævnt have visse fordele motivationsmæssigt, men er ikke uproblematisk i distribueringsammenhæng. Vi har derfor haft en del diskussioner i forhold til disse punkter:

- Er der en delingsmæssig værdi i det elevproduceret materiale – eller har det kun en værdi for den elev, der har produceret det?
- Hvad vil vi offentliggøre – af hensyn til eleven selv?
- Hvem skal validere det elevproducerede materiale? Må det udgives med fejl? Hvad betyder det for andre elever?
- Hvad er lærerens rolle – er han producent af materiale, kontrollant af elevmateriale eller driver han simpelthen en slags forenklet forlagsvirksomhed? Hvordan sikres didaktisering af elev- og lærerproduceret undervisningsmateriale?
- Hvordan målrettes de enkelte test de rette årgange? Skal alle elever kunne se alle test? Er det læreren eller eleven der udvælger og vurderer "egnhed" og kan de overhovedet det? Der vil hurtigt blive uoverskueligt mange, hvis alle elever kan se alle test.
- Hvordan kan man opbygge en overskuelig struktur i Intra's multiple-choice tests? Hvordan laves en overskuelighed i menustruktur?
- Hvordan kan man rent teknisk distribuere test til andre skoler?
- Hvordan forholder vi os til de tekniske problemstillinger omkring SkoleIntra – derunder stabilitet
- Er SkoleIntra egnet for os, så længe systemet ikke kan håndtere vores lyd- og videofiler?

Diskussionen er startet men slet ikke færdig endnu. Den foregår i de team, som stødte på problemer, i Pædagogisk Servicecenter som forsøgte at løse nogle af dem og i den arbejdsgruppe, der stod bag udviklingsarbejdet. Det vil i vores videre arbejde være nødvendigt at finde løsninger på disse problemstillinger.

8. EVALUERING OG VIDERE UDVIKLING

Vi satte gang i en masse tanker om Læsning og SkoleIntra, men hvordan kommer vi videre på baggrund af den erfaring, vi nu har? Hvilke tanker har vi gjort os om det videre forløb?

Vi har igen i år valgt at sætte Læseugen ind som et fælles skoleprojekt i uge 47. Læseugen gav os et fælles rum, hvor vi havde læse-didaktiske diskussioner og fandt frem til et fælles sprog om en fælles opgave. Vi tænker dog, at det ikke skal være en stivnet tradition, men en fælles platform med nyt fokusområde hvert år.

I forhold til projektformuleringen ønsker vi os bedre styrings- og evalueringsredskaber, der peger mere målrettet mod den enkelte elevs læseudvikling. Vi tænker eksempelvis på, om vi kunne udvikle redskaber i ElevIntra, som kan bruges til "lusning" af elever i forhold til LæseUdviklingsSkemaet, eller om der kunne skabes en mere struktureret læseudviklings-log.

For os er det afgørende at vores elever kan arbejde med mange medier – og at der er lige adgang og muligheder for at arbejde multimodalt. Derfor er SkoleIntras begrænsninger omkring filformater og -typer en hæmsko, som ikke gør systemet brugbart for os i længden. Vi må derfor håbe på udvikling af SkoleIntra eller finde nye platforme til vores elevers arbejde.

I forhold til formidling og videndeling påtænker Pædagogisk Servicecenter at udvikle en slags værktøjskasse til lærerne omkring læsning, elevens læseudvikling, netressourcer og -redskaber. En dynamisk værktøjskasse, som lærerne både kan benytte sig af som konsumenter og lave noget til som producenter. PCS rolle vil i den forbindelse være igangsætter og den, der samler trådene.

Men ingen skoleudvikling udspringer og sker alene fra PSC. Lærernes deltagelse og indblanding er en forudsætning for at der virkelig sker noget derude, hvor vi gør en forskel – i klasserummet – i mødet med eleven. Vi vil derfor fortsat sætte projekter i gang som modnes, planlægges, organiseres, udføres og evalueres i det enkelte team.

9. INSPIRATION OG DOKUMENTATION

Læsekontrakt

Klasserne opretter læsekontrakter for en periode og aftaler, hvor mange sider, de skal læse. I kontrakten kan både lærere og elever holde øje med, hvor mange procent af kontrakten, de har nået.

Med dette værktøj kan du holde styr på alle de bøger, du læser. Du kan lave en læsekontrakt med din lærer eller din skolebibliotekar. Hver gang du har læst en bog, skriver du op hvor mange sider der var i bogen. Du kan skrive en anmeldelse, se hvilke bøger og hvor mange sider dine klassekammerater læser - og du kan også se en hitliste over de mest læste bøger.

Se samtlige | Masseopret | Masseforkøring | Masseslet | Hitliste

Navn	Startdato	Slutdato	Antal sider	Læst
Camilla Sørensen	01-10-08	01-09-09	2500	88%
Ellen Schmidt Meum	01-10-08	01-09-09	2200	72%
Emil Brund Kohlwes	01-10-08	01-09-09	4100	55%
Eva Veronika Nordentoft de Regt	01-10-08	01-09-09	3000	123%
Hanna Bak Andersen	01-10-08	01-09-09	4600	114%
Kristoffer Kerstens Laursen	01-10-08	01-09-09	2222	76%
Lasse Hedegård Rasmussen	01-10-08	01-09-09	2150	55%
Lasse Rabæk Poulsen	01-10-08	01-09-09	5400	92%

Boganmeldelse

Når eleverne har skrevet bøger ind i deres læsekontrakt, kan de med et klik på titlen skrive en boganmeldelse. Lærerne kan kommentere elevernes boganmeldelser i en kommentarfunktion i selve anmeldelsen.

Anmeldelse nr. 787 af 854

Titel: Tifanfaya
 Forfatter: Henrik Nordbrandt
 Forlag:
 Sidetal: 98
 Sværhedsgrad: passende
 Nøgleord: Gnm, bande, skole, Tante Mathilde og Tifanfaya
 Resumé: Tifanfaya er meget grim. Hun er vandskabt, har derfor en ekstra finger. Hendes mor døde ved fødselen. Derfor havde hendes tante og onkel passede på hende. Hun hedder Tifanfaya fordi sådan sang stormen da hun blev født. En dag da hendes onkel dør får hun et bundt pengeseddel. Da han giver hende dem siger han at hun skal rejse væk! Tanten finder ud af det og derfor får hun en lusing og får sturarest. Hun møder nogle drenge. Der er en bande. De hedder de retfærdige dræber.. De vil gøre Tiffy til deres dronning. Men de bliver omdøbt til Hajdukkerne...
 Vurdering: Den er okay. Den var meget kedelig i starten men så blev den helt vild spændende.
 Andre bøger af samme forfatter: ved ikke
 Anmeldt af: Laura Falkenberg
 Klassetrin: 06A

Multiple choice

Det er nemt for både lærere og elever at lave en multiple-choice test i SkoleIntra. De følger den trinvisse anvisning og kan selv prøve testen, før den offentliggøres.

Mobile boganmeldelser

Eleverne kan nemt optage deres boganmeldelser med deres mobilkamera. Videoanmeldelsen overføres til computeren via Bluetooth og kan efterfølgende placeres i en database eller en mappe. Vi gav eleverne denne trinvisse vejledning, som måske er for fyldig for mange. Færre punkter ville nok være at anbefale.

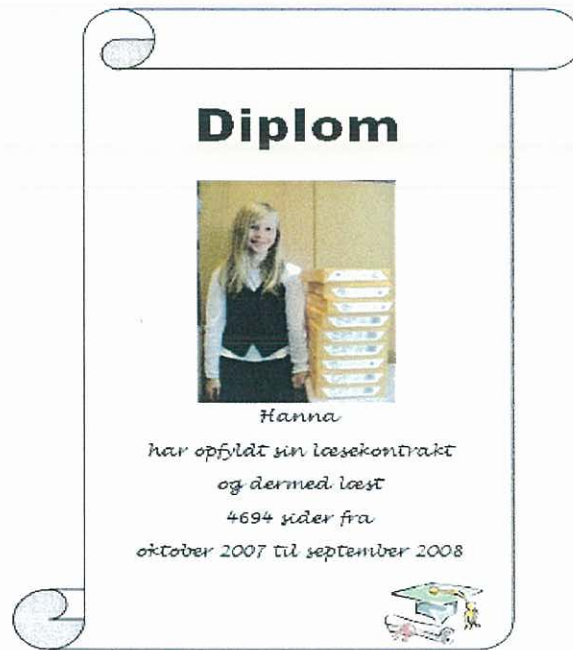

hann4120-bog1.wmv

Indhold i mobilboganmeldelser	
	Fortæll disse sætninger.
Dit navn	Jeg hedder ..
Din klasse	Jeg går i ..
Bogens titel	Jeg har læst bogen ..
Forfatterens navn	Den er skrevet af ..
Fortæl kort om indholdet hovedpersonen stedet ..	Bogen handler om ..
Lav et lille resume af bogens handling, hvor du fortæller kort om, hvad der sker i starten, i løbet af bogen og til sidst.	I starten .. Så derefter .. Til sidst ..
Vurdering af bogen – fortæl om bogen var god, spændende, sjov, lang, uhyggelig, søvner ..	Jeg synes bogen er ..
Begrundelse – forklar hvorfor du vurderer bogen, som du gør	Fordi ..

Læsediplom

Når eleverne har opfyldt deres læsekontrakt, kan det markeres med flotte diplomer, som hænges op i klassen. Der har vi vist med kopipapirpakker, hvor mange sider eleverne har læst.

Videoinstruktioner til lærere og elever

Vi har optaget vores videoinstruktioner med programmet Camtasia, hvor vi kan filme vores handlinger på skærmen og speake dertil. Der kan også klippes og redigeres i programmet. Se her eksempler på videoinstruktioner til hhv. elever og lærere om at lave multiple-choice test i SkoleIntra, samt en instruktionsvideo til en fælles opgave for hele skolen.

Video om MC i ElevIntra.wmv

Video om MC i LærerIntra.wmv

Video om forside-illustration.wmv

Litteratur-blog om Tifanfaya

Eleverne kan arbejde asynkront i deres litteraturdiskussioner, hvis det foregår i en blog. De kan stille spørgsmål til hinanden, løse opgaver og bruge hinandens kommentarer i bearbejdningen af en bog.

<http://tifanfaya.spaces.live.com/>

Link til Inklusionsrapport

Evalueringsrapporten fra skoleudviklingsprojektet om inklusion af læse- og skriveusikre elever ved hjælp af it kan læses her.

<http://shammel.hugin54.net.uni-c.dk/skoleudvikling/tekster/evaluering-inklusion.pdf>

Inklusion og it-støtte i undervisningen

Evaluerings-dokument fra Inklusionsprojekt på Søndervangskolen i Hammel 2007/2008

Link til Bent B. publikation

Inklusionsprojektet er også beskrevet og behandlet af Bent B. Andresen og kan findes i denne publikation.

<http://pub.uvm.dk/2009/lyttendelaeser/>

Forord | Indhold | Kolofon | Temaafdelserien | Printervenlig (pdf)

Den lyttende læser

Eksempler på it som støtte til læsesikre elever på folkeskolens mellemtrin

Indledning | Pædagogiske overvejelser | Fra idé til handling | De tre projektskoler

*...læsningsvanskelige
læsere variere og afpe
deres læsemåder efter
formål, genre og med
Under deres lytte-læs
te også lottlere forhold*

Hensigten med dette inspirationsmateriale er at formidle ideer til, hvordan lærerne på folkeskolens mellemtrin kan videreudvikle elevernes læse- og skrivefærdigheder gennem bevidst og hensigtsmæssig anvendelse af it til tekstoplæsning og skrivestøtte.

Samspelet mellem elevernes læring, læsning, skrivning og brug af it var fokusområder for forsøgs- og udviklingsarbejde om inddragelse af it som støtte til læsesikre elever.

Hanne Voldborg Andersen, Søndervangskolen, 2009